

(14. 1. 138 §); huoneistojen hankkimista tai varaamista kaupungin virastoja ja laitoksia varten (21. 1. 181 §, 28. 1. 279 §, 18. 2. 441 §, 25. 2. 498 §, 29. 4. 836 §, 13. 5. 915 §, 20. 5. 972 §, 12. 6. 1 127, 1 128 §, 17. 6. 1 174 §, 25. 11. 2 092 §); Kivinokan mökkialueen asunnottomien anomusta asuntojen saamiseksi kaupungin rakentamista taloista (21. 1. 184 §); viranhaltijoiden virka-asuntojen määräämistä ym. (21. 1. 190, 191 §, 12. 8. 1 449 §, 20. 11. 2 051 §, taloj. 28. 1. 12 §, 4. 3. 44 §, 9. 9. 143 §, 23. 9. 159 §); posti- ja lennätinhallituksen anomusta sijoituspaikan saamiseksi koaksiaalikaapeleiden päätelaitteiden varalaitteille (21. 1. 210 §); komitean asettamista tutkimaan häädettyjen väliaikaista sijoittamista (4. 2. 330 §); Humalluodoilla sijaitsevien kanoottivajojen arviointia ym. (18. 2. 436 §, taloj. 4. 2. 23 §); Stadionin kunnallisten ja Kumpulän uimalan harjoitus-salien käytöstä perittävän korvauksen korottamista (18. 2. 437 §); Kirjoja Sokeille -nimisen yhdistyksen huoneistoanomusta (25. 2. 486 §); poikien ammattikoulun siivouksen uudelleenjärjestelyä (4. 3. 529 §); Unioninkatu 27:ssä sijaitsevan talon varaamista nuorisotaloksi (4. 3. 538 §); Puistolan aluelääkärin virka-asuntokysymystä (25. 3. 652 §, 29. 4. 840 §, 25. 11. 2 099 §, taloj. 18. 3. 53 §); Tarvon saarella olevien suomen- ja ruotsinkielisen työväenopiston rakennusten vuokra-arkokysymyksiä, suomenkielisen opiston saamaa valtionapua ym. (25. 3. 659 §, 13. 5. 917 §, 26. 8. 1 514 §); kaupungin Suomen Taiteilijaseuralle myöntämän lainan nostamishdoista tekemän päätöksen muuttamista (8. 4. 743 §); kaupungille asunto-osakeyhtiön osakkeenomistajana kuuluvan huonustusoikeuden käyttämistä (15. 4. 788 §); Erottajan kalliosuojasta posti- ja lennätinhallitukselle vuokrattavaksi suunnitellun osan vastineeksi rakennettavan uuden kalliosuojan sijaintia (6. 5. 876 §); varastohuoneiston rakentamista Alppilan vesisäiliön alustaan sekä näistä tiloista perittävää vuokraa (13. 5. 928 §); yksinäisten miesten majoituskysymystä (27. 5. 1 030 §); Alppilan ulkoilmanäyttämön vuokrallantoa (3. 6. 1 076 §); Päivölän lastenkodissa suoritettavia pihamaan ym. korjaustöitä (17. 6. 1 175 §); Oy. Uusi Kaivohuone Ab:n anomusta juhla-valaistuslaitteiden asentamisluvan myöntämisestä (8. 7. 1 285 §); väestönsuojelulautakunnan esitystä sisäasiainministeriön 19. 11. 1954 uudisrakennusten väestönsuojista antaman päätöksen tarkistamiseksi (8. 7. 1 288 §); huonetilojen vuokraamista Pajalahden kansakoulusta Drumsö svenska skolförening -nimiselle yhdistykselle (8. 7. 1 292 §); saunan rakentamista Tarvon saaren työväenopistojen kesäkotien tarvetta varten (15. 7. 1 317 §); häädettyjen perheiden varastoidun irtaimiston poistamista Erottajan kalliosuojasta (12. 8. 1 443 §); Etu-Töölön lastentarha- ja seimitilojen lisäämistä (9. 9. 1 580 §); rakennusviraston talorakennusosaston lämmitystarkkailijan viran järjestelyä (16. 9. 1 625 §); ohjesäännön vahvistamista uutta vihannestukkutoria varten ja torin myyntipaikoista perittäviä vuokria (23. 9. 1 652 §); katuosuuksien puhtaanapitoa talvella (4. 11. 1 943 §); lastentarha- ja neuvolarakennuksen rakentamista Itä-Herttoniemeen (4. 11. 1 944 §); vanhojen tai rappeutuneiden rakennusten purkauttamista (11. 11. 1 983 §, 25. 11. 2 089, 2 090 §); sähkölaitoksen eräiden suunnittelu- ym. toimistojen tarvitsemien huoneistotilojen järjestelyä (2. 12. 2 141 §); yksityisauton säilytystä Kallion paloaseman alla olevassa väestönsuojassa (9. 12. 2 183 §); Kansakoulukatu 3:n ammattikoulutalon erään vapautuneen huoneiston käyttöä (16. 12. 2 237 §); käyttämättä olevan virka-asunnon vuokrallantoa (16. 12. 2 251 §); talossa Sofiankatu 4—6 suoritettaviksi ehdotettuja uusimis- ja korjaustöitä (23. 12. 2 316 §) sekä kysymystä moottoriajoneuvojen pesupaikan järjestämisestä poliisilaitokselle (23. 12. 2 317 §).

Huoltovirastolle arvioitiin eräitä asuinrakennuksia ja huoneistoja (14. 1. 128 §, 11. 2. 395 §, 15. 4. 785 §, 12. 8. 1 455 §, taloj. 7. 1. 3 §, 18. 3. 54 §, 25. 3. 64 §, 29. 4. 72 §, 24. 6. 110 §, 26. 8. 138 §).

8. Eräiden kiinteistölautakunnan alaisten viranhaltijain toimintakertomukset

Selostus kiinteistöviraston maatalousosaston toiminnasta

Osaston henkilökunnan muodostivat kaupungin agronomi, apulaiskaupungin agronomi ja toimistonhoitaja. Maatiloilla oli 5 työnjohtajaa, 2 apulaistyönjohtajaa ja työntekijöitä vuoden lopussa 59. Maatiloilla suoritettiin vuoden aikana 23 425 työpäivää.

Omassa viljelyksessä olivat seuraavat viisi maatilaa: Fallkulla, Haltiala, Pukinmäki, Tali ja Tuomarinkylä. Näiden yhteispinta-ala oli 909 ha viljeltyä maata. Vuokralle annet-

tuna oli 652 ha. Omassa viljelyksessä olleiden peltoalueiden käyttö oli seuraava: kesantona 53 ha, rukiilla 38 ha, rypsilä 6 ha, vehnällä 238 ha, ohralla 104 ha, kauralla 160 ha, perunalla 22 ha, lantulla, rehukaalilla ja vihantarehulla 9 ha, keittiökasveilla 8 ha, heinällä 209 ha ja pelto- sekä luonnonlaitumena 62 ha. Lannoitukseen käytettiin kotieläinlantaa arviolta n. 750 t, ns. kaupunkilantaa n. 150 t ja väkilannoitteina y-lannoksia n. 310 t ja salpietaria n. 27 t. Maanviljelyskalkkia käytettiin 280 t. Tärkeimpien viljelyskasvien keskimääräiset hehtaarisadot olivat seuraavat: ruis 1 395 kg, syysvehnä 1 137 kg, syysrypsi 847 kg, kevätvehnä 1 660 kg, ohra 2 343 kg, kaura 1 953 kg, peruna 13 097 kg ja heinä 4 219 kg.

Nautakarjaa pidettiin kahdella tilalla. Eläinmäärä vuoden lopussa oli 1 sonni, 79 lehmää ja 31 nuorta eläintä. Maitoa tuotettiin kaikkiaan 301 652 kg. Yhdellä tilalla oli sikala. Sikamäärä vuoden lopussa oli 2 karjua, 17 emakkoa, 65 nuorta sikaa ja 84 porsasta. Hevosia oli kaikilla tiloilla ja luku vuoden lopussa 30. Irtaimistosta kuului pääomakalustoon 4 kuorma-autoa, 6 leikkuupuimuria, 17 traktoria ja 2 lypsykonetta. Pääomakaluston arvo vuoden lopussa oli 9 807 130 mk.

Pääomamenoja oli kaikkiaan 8 119 021 mk, mistä salaojituskustannus oli 1 496 688 mk, uudisrakennuskustannus 982 203 mk ja pääomakaluston hankinta 5 640 130 mk. Vuoden varsinaiset menot olivat 74 818 679 mk ja kokonaistulot 87 113 024 mk, joten kameraalista ylijäämää jäi 12 294 345 mk. Puhdas tuotto muodostui kaupallisen kirjanpidon mukaan seuraavaksi:

Maataloudesta	6 068 291
Maanvuokrauksesta	3 597 079
Rakennusten vuokrauksesta	294 421
	Yhteensä 9 959 791

Omassa viljelyksessä olleiden tilojen keskimääräinen puhdas tuotto hehtaaria kohden oli 6 675 mk ja vuokralle annettujen viljelysmaiden 5 517 mk.

Kaupungingeodeetin selostus kaupunginmittausosaston toiminnasta v. 1957

Kaupunkimittausosaston henkilökuntaan kuuluivat seuraavat viranhaltijat: kaupungingeodeetti, apulaiskaupungingeodeetti, neljä piiri-insinööriä, geoteknillinen asiantuntija, viisi insinööriä, kartanpiirustuspäällikkö, kiinteistöluettelinhoitaja, yhdeksän mittaus-tekniikkaa, geologi, kairausteknikko, seitsemän laskijaa, kahdeksan kartoittajaa, tontti-kirjanhoitaja, toimistonhoitaja, kaksi toimistoapulaista, 45 piirtäjää tai piirtäjäharjoittelijaa, valojäljentämön hoitaja, haastemies, vahtimestari ja kaksi lähettiä. Kertomusvuoden lopussa oli osaston viranhaltijoiden lukumäärä 94. Lisäksi oli osastossa työsuhteessa olevia mittausetumiehiä, kairaustyönjohtajia, autonkuljettajia, mittausmiehiä ja kairausmiehiä. Näiden lukumäärä vaihteli vuodenaajoista ja suoritettavien töiden määrästä riippuen 50—70 välillä, joista n. 25 tuli maaperätutkimusjaoksen osalle.

Osaston mittausvälinevarasto siirrettiin keväällä Kaupungintalon kellarikerroksesta kaupungin Merikatu 33:ssa omistaman talon kellariin. Osaston toimistotiloissa suoritettiin eräitä järjestelyjä, mm. oli varattava tilaa karttavalokuvaus- ja muovijäljennöslaitteita sekä laboratoriota varten, jolloin piirustushuoneiden pinta-aloja oli huomattavasti supistettava.

Kertomusvuoden aikana hankittiin osastolle Land Rover -merkinen farmariauto perävaunuineen, joten käytössä oli kaikkiaan viisi kaupungin omistamaa autoa. Lisäksi oli käytettävänä neljä osaston henkilökunnan omistamaa henkilöautoa, jotka oli hyväksytty virka-autoiksi.

Kenttämittauskalustoon hankittiin yksi Zeiss Theo 030 -merkinen teodoliitti ja kaksi vaakituskojetta. Kartanvalmistamoon hankittiin eräitä välineitä, kuten linko muovijäljentämistä varten, automaattinen valojäljentämiskehys lamppuineen ym. Lisäksi hankittiin karttavalokuvausta varten valokuvauskoje, jonka kasettikoko oli 60 × 60 cm sekä pinnakkaisjäljennöslaitteita ja järjestettiin tarvittava laboratorio laitteineen. Maaperätutkimusjaoksen tutkimuskalustoa ja -välineistöä täydennettiin. Hankinnoista mainitta-

koon timanttikairauskone, kolme maaputkikairauskonetta, kuusi pumppua ym. Lisäksi hankittiin kallioporakone sekä koetin- ja näytekairausvälineitä ym. työkaluja.

Osaston toiminnalle antoi kertomusvuoden aikana edelleen leimansa suhteellisen vilkkaana jatkunut rakennustoiminta, lisääntynyt karttojen tarve sekä asemakaavojen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät tehtävät.

Tärkeimmistä työaloista mainittakoon seuraavaa: Laajasalon läntisen alueen, Villingin, Kulosaaren, Ala-Tikkurilan ja Suutarinkylän ilmavalokuvausta varten merkittiin maastoon tarvittavat tukipisteet. Ilmavalokuvauksen suoritti maanmittaushallitus, jossa myös aloitettiin vastaavien karttojen valmistaminen stereokartoituskojeilla. Tässä työssä oli osasto mukana antaen pisteitten koordinaatteja sekä suorittaen tarkkuusvertailuja. Tätä kartoitusta varten uusittiin Ala-Tikkurilan ja Suutarinkylän monikulmioverkko sekä tehtiin täydennyksiä muilla alueilla. Villingissä täydennettiin myös kolmioverkostoa.

Rajamerkkejä mitattiin em. alueilla samoin kuin muuallakin kaupungin alueella karttojen täydentämistä ja asemakaavojen toteuttamista varten. Samoin suoritettiin kiinteistörajojen tutkimuksia.

Tarkkavaakitusmittauksia suoritettiin eri puolilla kaupungin aluetta ja määrättiin yhteensä 100 uutta korkeuskiintopistettä.

Harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta saatiin kertomusvuonna ja sitä ennen anotut tonttijaot lasketuksi vuoden loppuun mennessä. Sitä mukaa kuin tonttijakojen laskutyöt valmistuivat, tehtiin osaston toimesta ehdotukset tonttijaoiksi. Eräissä tapauksissa, joissa tonttijaon aikaansaaminen tulevaa rakennustoimintaa silmälläpitäen näytti tarpeelliselta, laadittiin tonttijakoehdotuksia vaikkei niitä koskevia anomuksia ollut tehty. Katupiirroksia valmistettiin asemakaavoitetuilta alueilta sitä mukaa kuin katulaskuja saatiin suoritetuiksi. Myös suoritettiin kertomusvuonna anotut tontinmittaukset muutamia seuraavaan vuoteen siirtyneitä toimituksia lukuun ottamatta samoin kuin tilatut rakennuspaikkojen paalutukset ja kivijalkojen katselmuksetkin. Lisäksi suoritettiin aitojen, katujen ja sähkölinjojen paalutuksia ym. säännölliseen osaston toimintaan liittyviä tehtäviä. Eräät yleisimmät kaupunkimittausalaan kuuluvat työsaavutukset käyvät ilmi seuraavasta taulukosta, johon vertauksen vuoksi on otettu myös vastaavat v:n 1955 ja 1956 luvut.

	Mittausspiiri					Yhteensä		
	Kanta- kaupunki	Haaga	Pakila	Malmi	Herttoniemi	vuonna		
						1957	1956	1955
Kartoitusta (etupäässä täydennysmittausta) ha	46	314	400	54	405	1 219	298	510
Katu-, sähkö- ym. linjojen paalutusta ..... km	9.1	20.2	12.8	5.6	17.0	64.7	50.9	33
Kivijalkakatselmuksia ..... kpl	86	202	93	111	132	624	594	598
Maanmittausoitoituksia suoritettu ..... »	—	—	—	—	—	27	30	38
näissä erotettu tiloja ..... »	—	—	—	—	—	29	30	48
yhteiseltä pinta-alaltaan ..... ha	—	—	—	—	—	3.5	8	12
käyty rajoja ..... km	—	—	—	—	—	9.5	—	—
rakennettu pyykkejä ..... kpl	—	—	—	—	—	211	—	—
Mittakirjan jäljennöksiä ..... »	—	—	—	—	—	328	398	410
Monikulmiopisteitä rakennettu ..... »	24	146	192	130	160	652	305	274
» laskettu ..... »	36	146	196	170	160	708	423	292
Monikulmiosivuja mitattu ..... km	6.0	16.8	26.4	33.0	15.9	98.1	59.9	64
Monikulmiokulmia havaittu ..... kpl	53	170	297	248	178	947	585	535
Piiroksia eri tarkoituksiin ..... »	—	—	—	—	—	1 125	1 131	1 243
Pintavaakitusta suoritettu ..... ha	48.0	1.5	—	0.6	50.0	100.1	68	180
Rakennuspaikan paalutuksia ..... kpl	64	200	92	107	169	632	680	739
Todistuksia ja otteita ..... »	—	—	—	—	—	903	954	813
Tontinmittauksia suoritettu ..... »	78	97	115	58	23	411	492	597
Tonttijakoehdotuksia ..... »	23	42	24	12	11	112	173	195
Tonttikartan jäljennöksiä ..... »	—	—	—	—	—	193	229	204

Kaupungingeodeetin toimesta pidettävään tonttikirjaan ja tonttirekisterikarttaan tehtiin asemakaavojen ja tonttijakojen vahvistamisesta sekä tontinmittauksista johtuvat merkinnät. Tonttien rekisteröimisestä ja muista kiinteistöjaoituksen muutoksista tehtiin merkinnät myöskin muihin osastossa laadittaviin karttoihin.

Kaupungin alueella suoritetuissa maanjakotoimituksissa oli kaupunkimittausosaston edustaja saapuvilla. Maanmittausoimituksista käytiin neuvotteluja sekä asianosaisten että maanmittausinsinöörien kanssa. Kaupungin hankkimien määräalojen lohkomisia suoritettiin tavalliseen tapaan.

Uudenmaan läänin maanmittauskonttorissa suoritettiin maanmittausoimitusten karttoihin ja asiakirjoihin kohdistuvia tutkimuksia, jotka koskivat mm. tiealueiden omistussuhteita ja epäselviä tilanrajoja. Myös perustossa suoritettiin näitä seikkoja koskevia tutkimuksia ja mittauksia. Tutkimusten perusteella laadittiin mm. rekisterikarttoja ja tilaluetteloita asemakaavoitettavista alueista.

Katujen ja pääteiden rakennustöitä silmälläpitäen selvitettiin kertomusvuoden aikana uudisrakennustöihin ja levityksiin tarvittavien alueiden omistussuhteita sekä suoritettiin lasku- ja paalutustöitä.

Kiinteistölautakuntaa varten laadittiin lausuntoja kaupungille ostettaviksi tarjotuista tiloista. Kaupungin kiinteistökauppoja ja -vaihtoja varten laadittiin karttapiirroksia ja suoritettiin arkistotutkimuksia. Osaston toimesta suoritettiin myös tutkimustöitä niitä oikeudenkäyntejä ja neuvotteluja varten, joita kaupungilla on ollut vireillä valtion kanssa eri alueiden omistus- ja hallintasuhteista.

Kaupunkimittausosasto osallistui katumaakorvausasiain käsittelyyn täydentämällä aikaisemmin laadittuja luetteloja sekä antamalla lausuntoja kansliaosastolle rakennuslupien myöntämisen yhteydessä otettavien vakuuksien määräämistä varten. Vastavia lausuntoja annettiin tonttiosastolle tonttien hinnan määräämistä varten.

Etelä-Haagan ja Pitäjänmäen teollisuusalueen kadun- ja viemäriin rakentamiskustannusten ositteluun varten laadittiin luettelot sekä suoritettiin osittelu myös Etelä-Haagan osalta. Oulunkylän sekä Malmi-Tapanilan asemakaava-alueiden kadun- ja viemäriin rakentamiskustannusten jakoa varten tarvittavien luetteloiden laatiminen aloitettiin vuoden aikana.

Kertomusvuoden aikana suoritti osasto edelleen valmisteluja laatien karttoja ja luetteloita niitä katselmuksia varten, joita maistraatti pitää katujen luovuttamiseksi yleiseen käyttöön. Samoin laadittiin karttoja ja piirroksia niitä toimenpiteitä varten, joita uuden tielain maanteiden jatkoja koskeva kohta aiheutti.

Yleisten alueiden luetteloiminen ja rekisteröiminen jatkui edelleen kertomusvuoden aikana.

Kantakarttoja mittakaavassa 1 : 500 (Ka 0.5) uusittiin muovipohjalle piirtäen 318 karttalehteä, mikä vastaa n. 3 800 ha:n suuruista aluetta (ed. v. 266 lehteä ja n. 3 200 ha). Täydennysmittauksia suorittamalla täydennettiin mainittuja karttalehtiä jatkuvasti ja pidettiin ajan tasalla. Uusia kantakarttoja mittakaavassa 1 : 2000 (Ka 2) piirrettiin neljä, vastaten piirretty pinta-ala n. 640 ha. Valokuvaamalla Ka 0.5:stä Ka 2:een on näitä 1 : 2000 karttalehtiä »montteerattu» kahdeksan eli n. 1 500 ha.

Painettujen karttojen alkuperäislehtiä pidettiin jatkuvasti ajan tasalla.

Virastokartan mittakaavassa 1 : 4000 (Vi 4) 17 lehdestä otettiin uusi täydennetty painos. Kaikista Vi 4 lehdistä, eli 40 kpl:sta, valokuvattiin mittakaavaan 1 : 10000 uudet pohjakartat virastokartan Vi 10 väliaikaista painosta varten. Alustavat suunnitelmat uudistetun virastokartan vahvistamiseksi laadittiin myös kertomusvuoden aikana.

Kiinteistökartan mittakaavassa 1 : 10000 (Ki 10) osalta tehtiin suunnitelma ja koe-kappaleet uuden painoksen ottamiseksi siten, että siinä on esitettynä rasterilla merkittyinä myös ne kaupungin omistamat maat, jotka joko lyhyt- tai pitkäaikaisesti on ulkopuolisille vuokrattu.

Osoitekarttaa (Os 10), joka piirretään mittakaavassa 1 : 4000 ja painetaan mittakaavassa 1 : 10000, piirrettiin valmiiksi 46 karttalehteä väreineen sekä valmistettiin näistä 8 × 7 yhdistettyä paino-originaalia (6 lehteä yhdellä levyllä). Matkailijakartasta mittakaavassa 1 : 10000 (Ma 10) otettiin yksi 50 000 kpl:en suuruinen uusintapainos.

Kertomusvuoden aikana laadittiin lisäksi erälle kaupungin virastoille ja laitoksille eri mittakaavaisia karttoja ja kartogrammeja.

Valmistelut maanmittaushallituksen peruskarttatöitä varten tehtiin kaupungin alueen eteläosasta melkein valmiiksi.

Muovijäljennös- ja karttavalokuvauslaitteitten tultua asennetuiksi ja käyttökuntoon syyskesällä valmistettiin muovijäljennöksiä osaston omaan käyttöön 130, näistä useimmat yhdistettyjä kappaleita, sekä kaupungin muille virastoille ja laitoksille 231. Vastaa-

vasti suoritettiin karttavalokuvauksia omaa tarvetta varten 546 ja muille 65. Edelleen otettiin tavallisia valojäljennöksiä n. 11 000, joista osaston omaa tarvetta varten n. 5 500.

Maaperätutkimusjaoksen palveleva tutkimustoiminta jakaantui eri toimeksiantajien kesken määrärahojen käyttösuhteen mukaan seuraavasti: esikaupunkiliikenteen suunnittelukomitea n. 50 %, kiinteistövirasto n. 25 % sekä rakennusvirasto, kaupungin teknilliset laitokset, asuntotuotantokomitea ja Lauttasaaren siltakomitea 25 %.

Esikaupunkiliikenteen suunnittelukomitean toimeksiannosta suoritettiin sekä koetinkairauksia että maaputki- ja timanttikairauksia näytteenottoineen pääasiassa Kantakaupungin alueella. Kiinteistöviraston asemakaavaosaston toimeksiannosta suoritettiin asemakaavoitusta varten koetinkairauksia näytteenottoineen viidessä tutkimuskohteessa yhteensä n. 220 ha:n alueella. Lisäksi suoritettiin kiinteistöviraston muille osastoille 10 alueellisesti pienempää tutkimusta. Rakennusvirastolle suoritettiin 13 ja kaupungin teknillisille laitoksille viisi maaperä- ja pohjatutkimusta. Asuntotuotantokomitealle suoritettiin viisi pohjatutkimusta. Lauttasaaren siltakomitean toimeksiannosta suoritettiin sekä koetinkairauksia että maaputki- ja timanttikairauksia näytteenottoineen Lauttasaaren pohjoisosan liityntäteiden ja esikaupunkiratojen rakentamismahdollisuuksien selvittämiseksi. Varsinaisten maaperätutkimusten lisäksi avustettiin neuvottelemalla ja suullisilla lausunnoilla kaupungin suunnittelevia ja rakentavia viranomaisia maarakennus- ja perustuskysymyksissä.

Tutkimustulosten esittämisessä siirryttiin syksyllä muovipiirustusalueen käyttöön esikaupunkiliikenteen suunnittelukomitean ja asemakaavoitusta varten tehtävien tutkimusten osalta.

Kiinteistöluetteloon merkittiin 71 oston tai vaihdon kautta hankittua tilaa tai määrää alaa, yhdeksän tonttia tai tontinosaa sekä 105 rakennusta ja poistettiin vastaavasti 17 myytyä tai vaihdettua tilaa tai määrää alaa, 58 tonttia tai tontinosaa sekä 12 kiinteistön rakennukset. Uudisrakennuksia ja rakennusten peruskorjauksia merkittiin 65 ja vuotuiset poistot suoritettiin n. 2 600 rakennuksen osalta. Tonttien vuokrauksia kirjattiin 68. Asemakaavoituksen johdosta poistettiin tilojen pinta-alasta noin 76 ha, mikä kirjattiin 80 tonttina ja 35 yleisenä alueena. Diaariin merkittyjä kirjelmiä saapui kiinteistöluetteloon 399.

Kertomusvuoden aikana olivat kaupunkimittausosaston menot ilman viranhaltijain palkkoja 61 875 105 mk ja tulot 27 231 397 mk.

Kunnallisissa työväenasunnoissa ei enää kertomusvuoden aikana suoritettu muuta kuin aivan välttämättömät korjaukset, koska oli jo tiedossa, että ko. alueilla suoritettavien saneeraustöiden johdosta useimmat ko. taloista joutuisivat lähiaikoina puretaviksi. Em. syystä ei myöskään kustannusten yksityiskohtaista erittelyä suoritettu. Kunnallisten työväenasuntojen menot olivat kertomusvuonna 23 692 807 mk ja vuokratulot tilien mukaan 28 278 240 mk.

Asuntotuotantokomitea

Komitean kokoonpano. Asuntotuotantokomiteaan kuuluivat v. 1957 puheenjohtajana kiint. joht. Juho Kivistö, varapuheenjohtajana asemakaavapääll. Väinö Tuukkanen sekä jäsenenä prof. Hilding Ekelund, dipl. ins. Kalevi Korhonen, kiint.virast.pääll. Alpo Lippa, dipl.ins. Kaarlo Pettinen, rak.tarkast. Aulis Salo sekä ent. kiint. joht. Väinö Salovaara. Komitean sihteerinä toimi varat. Heikki Sahrakorpi 20. 12. saakka ja sen jälkeen dipl.ins. Kalevi Laine.

Toimihenkilöt. Toimistopääll. Heikki Sahrakorven tilalle nimesi kaupunginhallitus toimiston vt. toimistopäälliköksi toistaiseksi dipl.ins. Kalevi Laineen oman toimensa ohella. Kertomusvuoden päättyessä oli toimiston palveluksessa 16 työsopimussuhteessa kuukausipalkalla olevaa toimihenkilöä sekä 4 eri rakennusohjelmien työmaaavalvojaa. Palveluksesta erosi vuoden aikana 7 ja palvelukseen otettiin vastaavasti 5 henkilöä.

Kokoukset ja tarkastukset. Asuntotuotantokomitea piti kertomusvuoden aikana 42 kokousta ja teknillinen jaosto 40. Komitean nimeämät eri rakennusohjelmien työmaatoimikunnat pitivät erillisiä työmaakokouksia n. kaksi kertaa kuukaudessa kullakin työmaalla sekä osallistuivat valmistuneiden rakennusten vastaanotto- ja vuositarkastuksiin samoin kuin jälkitarkastuksiin, joista kaikista tilaisuuksista laadittiin asianmukaiset pöytäkirjat.

Rakennustoiminta. Kertomusvuonna jäljempänä mainittuina aikoina asuntotuotantokomitea sai päätökseen v:n 1956 rakennusohjelmaan kuuluvan Kiinteistö-oy. Siilitie 5:n rakennustyöt (31. 10.) sekä samoin seuraavien kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden toimesta perustettujen asunto-osakeyhtiöiden rakennustyöt: Asunto-oy. Ensikodintie 6 (15. 2.), Asunto-oy. Hämeentie 65 (28. 1.), Asunto-oy. Violankatu 6 (10. 6.), Asunto-oy. Haavikkotie 15—17 (30. 6.), Asunto-oy. Orioninkatu 10 (15. 10.), Asunto-oy. Porintie 9 (30. 9.), Asunto-oy. Ulvilantie 17 a (15. 10.) sekä Porintien Lämpökeskus Oy. (31. 10.)

Toimintansa alusta kertomusvuoden loppuun mennessä oli asuntotuotantokomitea rakennuttanut valmiiksi täyskunnallisia vuokrataloja, kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöitä yhteensä 51 rakennusohjelmaa, joihin sisältyi 177 rakennusta, yhteiseltä kuutiotilavuudeltaan 1 297 668 m³, käsittäen 4 926 asuinhuoneistoa, kokonaispinta-alaltaan yhteensä 261 989.4 m².

Kertomusvuonna ryhtyi asuntotuotantokomitea rakennuttamaan seuraavia komitean rakennusohjelmia sekä kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden toimesta perustettujen asunto-osakeyhtiöiden rakennusohjelmia:

1. Komitean toimesta perustetut kiinteistöyhtiöt:

Rakennusohjelma	Rakennusten lukumäärä	Tilavuus m ³	Asuinhuoneistojen lukumäärä	Asuinhuoneistojen pinta-ala, m ²	Aravan alustavasti vahvistamat rak. kustannukset mk	Rakennustöiden alkamispäivä
Kiinteistö-oy. Siilitie 9	7	52 500	247	12 324.0	495 000 000	12. 3.
» » » 11—13a	6	43 950	200	10 060.0	440 000 000	27. 9.
» » » 11—13b	6	51 010	208	10 361.7	521 610 000	1.10.

2. Kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden toimesta perustetut asunto-osakeyhtiöt:

Asunto-oy. Vellamonkatu 15	1	6 070	27	1 285.6	62 380 000	18. 6.
----------------------------	---	-------	----	---------	------------	--------

Edellä mainituista kuuluivat kaikki muut kertomusvuoden rakennusohjelmiin paitsi v:n 1958 rakennusohjelmaan sisältyvää Kiinteistö-oy. Siilitie 11—13:n a-rakennusohjelmaa, jolle Arava oli poikkeuksellisesti myöntänyt luvan töiden aloittamiseen kertomusvuoden syyskuussa ilman että se olisi esteenä Aravalainan myöntämiselle v. 1958.

Rakennustöiden aloittamisessa noudatettiin Aravan määräämää porrastusta. Rakennustyöt teetettiin helsinkiläisillä urakoitsijaliikkeillä ja ne annettiin halvimman tarjouksen tehneelle. Sivu-urakat alistettiin kaikissa muissa suhteissa pääurakoitsijan valvontaan paitsi maksusuorituksia, jotka asuntotuotantokomitea maksoi suoraan sivu-urakoitsijoille urakasopimusehtojen mukaisesti.

Kirjanpito ja rakennuskustannusten rahoitus. Komitean toimistossa pidettiin kunkin rakennusohjelman osalta erillistä kortistoa maksetuista menoista, perityistä tuloista sekä nostetuista lainoista. Kortiston lisäksi oli erillinen tilasto asuntorakennustoiminnan tukemiseen talousarvion ao. tililtä myönnettyistä määrärahoista, josta kävi selville paljonko mainittuja määrärahoja eri vuosina oli varattu talousarvioon ja paljonko kaupunginhallitus oli niitä myöntänyt asuntotuotantokomitealle, kaupungin palveluksessa olevien toimesta perustetuille asunto-osakeyhtiöille, asutuslautakunnalle ja Kisakylälle. Tilikauden päättyessä verrattiin kortistot ja tilasto rahatoimiston vastaaviin tileihin.

Asuntotuotantokomitean varsinaisten rakennusohjelmien osalta olivat kertomusvuonna maksetut menot 1 305 929 241 mk ja kaupungin palveluksessa olevien toimihenkilöiden toimesta perustettujen asunto-osakeyhtiöiden osalta 687 053 820 mk sekä eri yhtiöiden ja laitosten maksamat menot, jotka eivät olleet komitean valvonnan alaisina, 119 829 550 mk, yhteensä 2 112 812 611 mk.

Asuntotuotantokomitean varsinaisia rakennusohjelmia varten rahalaitoksilta ja Aravalta nostetut lainat olivat 392 456 646 mk sekä kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden toimesta perustettuja asunto-osakeyhtiöitä varten rahalaitoksilta ja Aravalta nostetut lainavarat sekä osakkailta ja ennakkomerkitsijöiltä perityt varat 293 859 089 mk eli yhteensä 686 315 735 mk. Varsinaisia rakennusohjelmia varten käytettiin kaupungin varoista myönnettyjä lainoja ja omia varoja kertomusvuonna 913 472 555 mk sekä kau-

pungin palveluksessa olevien toimesta perustettuja asunto-osakeyhtiöitä varten 292 866 355 mk sekä eri yhtiöille ja laitoksille kaupunginhallituksen myöntämiä määrärahoja, jotka eivät olleet komitean valvonnassa, 119 829 000 mk, yhteensä 1 326 167 910 mk.

Asuntotuotantokomitean yleiskustannukset. Yleiskustannuksia maksettiin kertomusvuoden aikana kaikkiaan 19 244 715 mk. Vakuutusyhtiö Pohjolalta perittiin asiamiespalkkioita ja muita sekalaisia tuloja yhteensä 616 492 mk, joten lopullisiksi yleiskustannuksiksi jäi 18 628 223 mk. Kustannukset jaettiin neljännesvuosittain asuntotuotantokomitean toimistokustannusten ja rakennusohjelmien kesken ao. rakennusohjelman menotileiltä maksettujen menojen markkamääräsuhteessa.

Asuntorakennustoiminnan tukemiseen varatut määrärahat ja niiden käyttö. V:sta 1949 kertomusvuoden loppuun mennessä oli asuntorakennustoiminnan tukemiseen varattu määrärahoja yhteensä 8 897 836 550 mk. Näistä oli kaupunginhallitus myöntänyt asuntolautakunnalle 1 607 662 000 mk, Kisakylän rakennusohjelmalle 498 802 078 mk ja jäännös, 6 791 372 472 mk, oli myönnetty tai siirretty asuntotuotantokomitean käytettäväksi seuraavasti:

Asuntotuotantokomitean varsinaisia rakennusohjelmia varten:

	Mk	Mk
Kaupunginhallituksen v. 1949—1957 myöntämät määrärahat	4 772 893 290	
V:n 1957 tilinpäätöksen yhteydessä tai sitä ennen sidotut määrärahat, yhteensä	<u>885 351 562</u>	5 658 244 852

Kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden toimesta perustettuja asunto-osakeyhtiöitä varten:

Kaupunginhallituksen myöntämien määrärahojen saldo v:n 1957 lopussa	597 038 620	
V:n 1957 tilinpäätöksen yhteydessä tai sitä ennen sidotut määrärahat, yhteensä	<u>416 260 000</u>	1 013 298 620

Helsingin Kansanasunnot Oy:n, Asunto-oy. Pohjolankatu 43:n, Helsingin Invaliidien Asunto-oy:n ja Koulumatkailutoimiston:

Rakennuskustannusten rahoitusta varten myönnettyt lainat ja omat varat		<u>119 829 000</u>
		Yhteensä 6 791 372 472

Em. määrärahojen lisäksi varasi kaupunginhallitus aikanaan asuntotuotantokomitean käytettäväksi kaupungin rahatoimistoon 1 mrd:n mk:n suuruisen kassareservin niiden rakennuskustannusten rahoitukseen, jotka asuntotuotantokomitea joutui maksattamaan rahatoimiston välityksellä, ennen kuin yhtiön perustamistoimenpiteet oli saatu niin pitkälle, että komitea oli voinut nostaa rahalaitosten ja Aravan lainat.

Pienehköjä heti maksettavia menoja varten oli kaupunginhallitus samoin aikoinaan myöntänyt 100 000 mk:n suuruisen käteiskassan, josta toimisto piti erillistä kirjanpitoa ja josta maksetut menot määräaikana esitettiin siirrettäväksi ao. rakennusohjelmien rakennuskustannuksiksi.